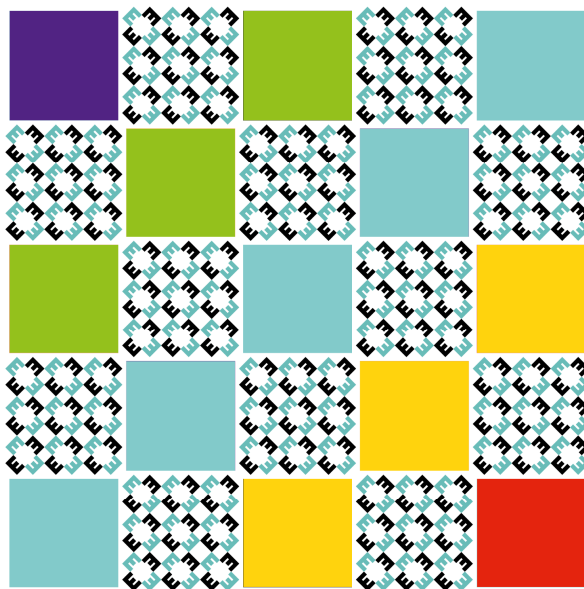

BUDAÖRS VÁROS KLÍMASTRATÉGIÁJA CÉLOK, INTÉZKEDÉSEK

Szerzők: Ferenczi András, Győri Kata, Magyar László

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Kohéziós Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

IMPRESSZUM

Budaörs város Klímastratégiája

Szerzők:

Ferenczi András, ENERGIAKLUB

Gyóri Kata, ENERGIAKLUB

Magyar László, ENERGIAKLUB

Közreműködtek:

Köszönetnyilvánítás: az akciótervhez nyújtott információkat és ötleteket köszönjük:

Budaörs Város Klímastratégiáját Budaörs Város Közgyűlése 2020.-én hozott .../2020. (...) számú határozatával jóváhagyta.

ENERGIAKLUB, 2020.

Minden jog fenntartva.

Az adatok közlésére a „Nevezd meg! - Ne add el! - Ne változtasd!” licence érvényes.

BUDAÖRS VÁROS KLÍMASTRATÉGIÁJA CÉLOK, INTÉZKEDÉSEK	1
TARTALOM.....	3
1. Bevezetés.....	1
2. JÖVŐKÉP ÉS CÉLRENDSZER	1
2.1. Budaörs klímavédelmi jövőképe és célstruktúra	1
2.1.1. Dekarbonizációs célkitűzés.....	1
2.1.2. Adaptációs és felkészülési célkitűzések	1
2.1.3. Klímatudatossági és szemléletformálási célkitűzések.....	1
A klímatudatossági és szemléletformálási célkitűzéseket nem külön ágazatként, hanem horizontális jelleggel fogalmazzuk meg.	1
A klímatudatossági és szemléletformálási célkitűzéseket nem külön ágazatként, hanem horizontális jelleggel fogalmazzuk meg.	1
2.2. Célfeladat.....	3
3. Mitigációs intézkedésjavaslatok	4
M.1 Városi épületenergetikai ingatlan adatbázis létrehozása és fenntartása.....	4
M.2 Épületfelújítási stratégia.....	4
M.3 Épületek energetikai korszerűsítése	4
M.4 Napelem program I. - háztartási méretű kiserőművek telepítése	5
M.5 Napelem program II. - települési naperőmű.....	5
M.6 Közvilágítás fejlesztés	6
M.7 ISO 50001 energiagazdálkodási irányítási rendszer bevezetése és működtetése	6
M.8 Zöld közbeszerzés - az önkormányzat közbeszerzési folyamatainak zöldítése	6
M.9 EnergiaKözösségek - energiamegtakarítási verseny háztartásoknak	7
M.10 Munkahelyi EnergiaKözösségek - energiamegtakarítási verseny köz- és irodaépületeknek	7
M.11 SUMP kidolgozása	7
M.12 Kerékpáros koncepció és kerékpárhálózati terv kidolgozása.....	8
M.13 Közbringa rendszer kialakítása és bevezetése	8
M.14 Közbringa rendszer működtetése	9
M.15. A kerékpáros infrastruktúra fejlesztése.....	9
M.16 Kerékpáros közlekedés népszerűsítése.....	9
M.17 Forgalomcsillapítás közlekedés-szervezési eszközökkel	10
4. Adaptációs intézkedésjavaslatok.....	11
A.1 Rendkívüli időjárás esetén alkalmazandó tervek kidolgozása és életbe léptetése	11
A.2 Klímavészhelyzeti és extrém időjárási helyzetekre való felkészülés	11
A.3 Klímaterkép.....	12
A.4 Hőszigetelés azonosítása és élehetőbbé tétele	12
A.5 A csapadékvíz visszatartás/tárolás telken belüli megoldásainak elterjesztése	12
A.6 Törökbálinti tározó megépítésének előkészítése	13
A.7 Fakataszter létrehozása	13
A.8 Az invazív, tájidegen növények terjedésének visszaszorítása	14
A.9 Ingatlan- és vagyónbiztosítással kapcsolatos információ, szemléletformálás.....	14
A.10 Biológiai csipőszűnyog-gyérítés arányának növelése	15
A.11 Városi közterek és parkok klímaadaptációjának stratégiai előkészítése	15
A.12 Városi közterületek és parkok klímaadaptációja	16
A.13 Adaptációs megoldások előtérbe helyezése a tervezett beruházások végleges terveinek megalkotása során 16	
A.14 Telefonos önkormányzati applikáció a lakosság tájékoztatására	17
A.15 Alkalmazkodás a helyi jogszabályok segítségével	17
A.16 Csapadékvízgazdálkodás elősegítése az önkormányzat által	18
A.17 Közösségi kertek létrehozása.....	18
5. Horizontális célok megvalósításához kapcsolódó intézkedésjavaslatok.....	19

H.1 A klímavédelmi szempontok érvényesítése a város településfejlesztési terveiben és stratégiáiban (dokumentum felülvizsgálat)	19
H.2 Csekknullázó Pont - Energetikai és klímavédelmi tanácsadó iroda	19
H.3 Budaörsi klímaműhely.....	20
H.4 Üzleti klímafórum	20
H.5 Budaörsi klímabarát díj.....	21
H.6 Zöld felületek klímatudatos fejlesztése és fenntartása	21
H.7 Szakmaspecifikus érzékenyítő képzések önkormányzati, polgármesteri hivatali munkatársak számára	21
H.8 Hulladékkal való tüzelés visszaszorítása I. - kampány előkészítése	22
H.9 Hulladékkal való tüzelés visszaszorítása II. - érintettek támogatása.....	22
H.10 BudaÖrség - Önkéntes természet és klímavédelmi csoport szervezése	23
H.11 Okosan a vízzel! - A vízfogyasztás mérséklése irányuló kampány	23
H.12 Energiaóra - CO2 kibocsátás-csökkenés mérő	23
H.13 Vegyél egészséget, tegyél a klímáért! - kampány.....	24
H.14 Spórolj jól! - Kampány az energiaszegénység ellen	24
H.15 KölcsönÖrs - Lakossági csereplatform	25
H.16 Társasházi energiaaudit promotálása.....	26
H.17 Ából Bébe Zölden - mobilitási kampány	26
6. Végrehajtási keretrendszer megvalósítása	28
6.1. Intézményi együttműködési keretek	28
6.2. Érintettek, partnerségi terv.....	28
6.3. Finanszírozás.....	28
6.4. Monitoring és felülvizsgálat	28
6.5. A jövőbeni stratégiai tervezési és felülvizsgálati tevékenység harmonizálása a klímastartégiával ...	28
7. Melléklet.....	28
7.1. Főbb érintettek.....	28

1. BEVEZETÉS

Jelen dokumentum célja a helyzetértékelés (lásd külön dokumentumban) eredményein alapuló célmeghatározás és a célok eléréséhez szükséges intézkedések meghatározása.

2. JÖVŐKÉP ÉS CÉLRENDSZER

2.1. Budaörs klímavédelmi jövőképe és célstruktúra

Jövőkép Budaörs város 2017-es Integrált Településfejlesztési Stratégia alapján¹:

„A globális környezeti kihívásokra reagálva a település fejlesztését olyan fenntartható, energiahatékony módon valósítja meg, amely a természeti erőforrások lehető legkisebb igénybevételével jár. Lakossága számára egészséges, zöld lakókörnyezetet biztosít, az életminőséget innovatív, „smart city” megoldásokkal javítja a kulturális, épített és természeti örökség ápolásával.”

2.1.1. Dekarbonizációs célkitűzés

2.1.2. Adaptációs és felkészülési célkitűzések

Az akcióterv általános adaptációs célja: a sérülékeny hatásviselők és ágazatok klímaváltozási és extrém időjárási hatásokkal szembeni alkalmazkodó-képességének erősítése.

Specifikus adaptációs célkitűzések:

- A1 Villámárvizekkel, áradásokkal szembeni sérülékenységek csökkentése;
- A2 Hőhullámokkal szembeni egészségügyi hatások megelőzése/kivédése - a lakosság, különösen a sérülékeny társadalmi csoportok alkalmazkodóképességének fejlesztése;
- A3 A város épületállományának viharokkal szembeni sérülékenységeinek csökkentése - az épületek felkészítése a várható károkra.
- A4 Városi zöldfelületek klímaadaptációs rezilienciájának növelése

2.1.3. Klímatudatossági és szemléletformálási célkitűzések

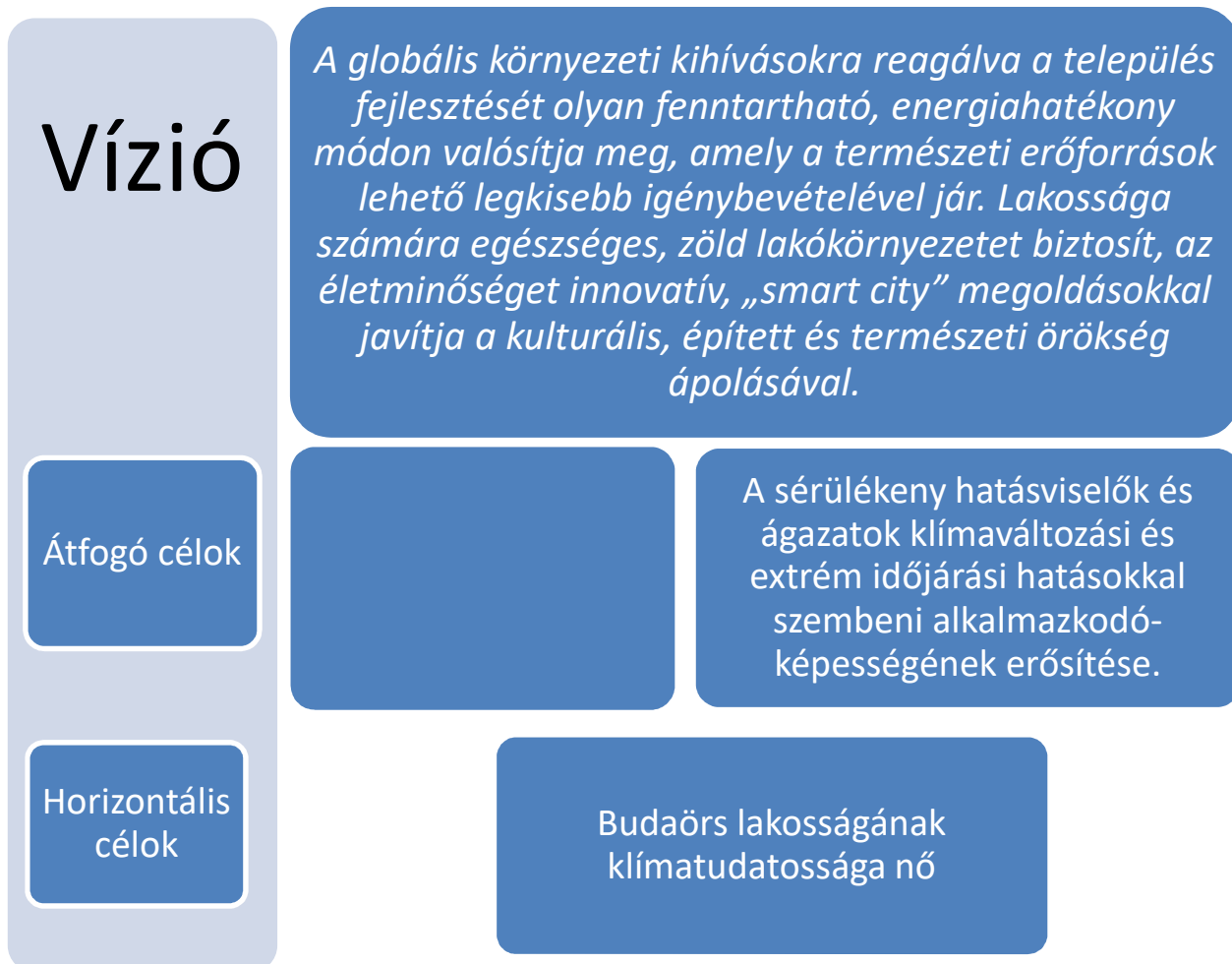
A klímatudatossági és szemléletformálási célkitűzéseket nem külön ágazatként, hanem horizontális jelleggel fogalmaztuk meg.

A klímatudatossági és szemléletformálási célkitűzéseket nem külön ágazatként, hanem horizontális jelleggel fogalmaztuk meg.

- **Energiaszegénység csökkentése:** a hátrányos helyzetű, szociális ellátásra szoruló társadalmi csoportok életkörülményeinek javítása, az energiaszegénység következményeinek megelőzése, mérséklése, ráirányítani a problémát a lakosság figyelmébe.
- **Energia és klímatudatosság növelése:** a város lakosságának energia és klímatudatos életmódra való átállítása

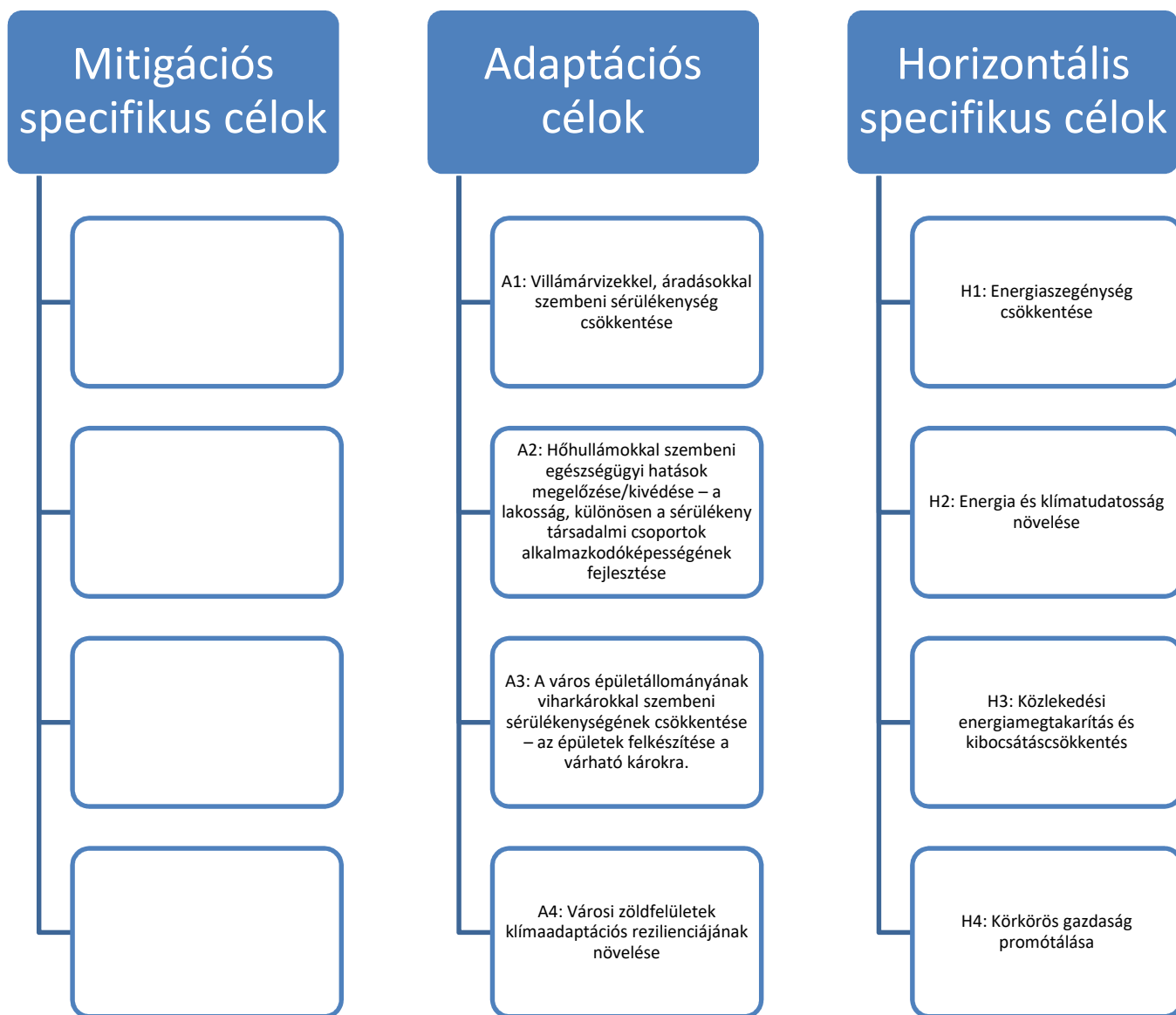
¹ <https://www.budaors.hu/index.php?module=docs&action=getfile&id=3805>

- **Közlekedési energiamegtakarítás és kibocsátáscsökkentés:** a klímabarát közlekedési módok népszerűsítése (kerékpár, gyaloglás, tömegközlekedés, e-mobilitás)
- **Körkörös gazdaság promótálása:** A körkörös gazdaság termelési és fogyasztási helyi modelljének kiépítése, amelynek lényege egyszeri fogyasztás helyett a termékek élettartamát a lehető legjobban meghosszabbítsuk, az ellátási láncokat lerövidítsük

1. ábra: Budaörs klímastratégiájának átfogó és horizontális céljai

2.2. Célfá

2. ábra Budaörs klímastratégiájának specifikus céljai

3. MITIGÁCIÓS INTÉZKEDÉSJAVASLATOK

M.1 Városi épületenergetikai ingatlan adatbázis létrehozása és fenntartása

Megnevezés	Városi épületenergetikai ingatlan adatbázis létrehozása és fenntartása		
Felelős	klímareferens	Időkeret (-tól -ig):	2021-2022
Rövid leírás	A szén-dioxid kibocsátás legnagyobb része az épületekhez és létesítményekhez kötődik, azonban jelenleg nem áll rendelkezésre városi szintű adatbázis, amely segíthetné az önkormányzat mitigációs törekvéseit. A cél ennek pótlása a budaörsi épületállomány feltérképezésével és az épületek energetikai jellemzőinek rögzítésével. Az adatbázis részeként feltérképezésre kerül a város napenergiás potenciálja is a napenergiás berendezések telepítési lehetőségeinek (megfelelő tetőfelületek, köz- és magánterületek) meghatározásával.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, üzleti és magánszektor		
Összköltség (HUF):	30 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, pályázat		
Eredmény/mutató:	adatbázis	érték:	m.e.:
		1	db

M.2 Épületfelújítási stratégia

Megnevezés	Épületfelújítási stratégia		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2020-2021
Rövid leírás	Az önkormányzat a BU2 projekt részeként megkezdte egy olyan átfogó épületstratégia kialakítását, amelynek legfőbb célja, hogy a város épületállománya 2050-ig karbonsemleges legyen.		
Bevont érintetti csoportok:	üzleti és magánszektor		
Összköltség (HUF):	1 millió		
Finanszírozási forrás:	pályázati és saját forrás		
Eredmény/mutató:	stratégia	érték:	m.e.:
		igen	igen/nem

M.3 Épületek energetikai korszerűsítése

Megnevezés	Épületek energetikai korszerűsítése		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	Az elkészült épületfelújítási stratégiának megfelelően az önkormányzat katalizátor szerepet vállal a lakossági és magánszektor felé az épületállomány karbonsemlegesítésének megkezdése érdekében. Ehhez első körben a stratégia alapján részletes akciótervet dolgoz ki és partnerséget épít a potenciális szereplőkkel (tulajdonosok, finanszírozásba bevonható cégek és pénzintézetek stb.). A lakossági támogatási rendszer fenntartása. A SECAP szintű cél az, hogy az épületállomány legalább 25%-a esetében sor kerüljön a korszerűsítésre 2030-ig.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, pénzintézetek, üzleti és magánszektor, ESCO szolgáltatók		
Összköltség (HUF):	5000 millió Ft		

Finanszírozási forrás:	saját forrás, nemzeti, regionális/EU-s alapok és programok, PPP, egyéb		
Sérülékeny célcsoport(ok):	alacsony jövedelmű háztartások		
Eredmény/mutató:	energetikailag korszerűsített lakások száma	érték:	m.e.:
		28 200	db
Eredmény/mutató:	energiaszegénységgel veszélyeztetett háztartásoknak nyújtott felújítási támogatás (/év)	érték:	m.e.:
		5	%

M.4 Napelem program I. - háztartási méretű kiserőművek telepítése

Megnevezés	Napelem program I. - háztartási méretű kiserőművek telepítése		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	A város szén-dioxid kibocsátása részben a fosszilis energiaforrások kiváltásával is lehetséges, aminek az érdekében az önkormányzat támogatja és ösztönzi a háztartási méretű napenergiás kiserőművek elterjedését a lakosság és a vállalkozások körében is. Az önkormányzat feladata elsősorban a folyamat facilitálása és támogatása, amit a szükséges műszaki, pénzügyi és jogi konstrukciók kidolgozásával, az érintett felek közötti közvetítéssel, valamint saját pénzügyi forrásainak mozgósításával tud megtenni. A szolidaritás elve alapján a szociálisan rászoruló háztartások külön támogatás biztosításával motiválhatóak. Az önkormányzat emellett a saját intézményei esetében tovább folytatja a kapacitások telepítését.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, üzleti & magánszektor		
Összköltség (HUF):	3 000 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, nemzeti, regionális/EU-s alapok és programok, PPP, egyéb		
Sérülékeny célcsoport(ok):	alacsony jövedelmű háztartások		
Mutató (egyéb):	létesített kiserőművi beépített teljesítmény	érték:	m.e.:
		30 000	kW
Eredmény/mutató:	bevont energiaszegénységgel veszélyeztetett háztartások aránya (/év)	érték:	m.e.:
		5	%

M.5 Napelem program II. - települési naperőmű

Megnevezés	Napelem program II. - települési naperőmű		
Felelős		Időkeret(-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	A város szén-dioxid kibocsátása részben a fosszilis energiaforrások kiváltásával is lehetséges, aminek az érdekében az önkormányzat egy nagyobb (akár 1500kWp) teljesítményű települési erőmű megvalósítására törekszik. Ennek első lépéseként döntés-előkészítő, megvalósítási és beruházási tanulmányok/tervek készülnek, amelyek alapján összehasonlíthatóak a különböző megvalósítási lehetőségek, és amelyek meghatározzák a kiválasztott konstrukció jogi és finanszírozási kereteit.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, üzleti & magánszektor		
Összköltség (HUF):	50 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, nemzeti, regionális/EU-s alapok és programok, PPP, egyéb		
Eredmény/mutató:	előkészítő tanulmányok, tervek száma	érték:	m.e.:
		3	db

M.6 Közvilágítás fejlesztés

Megnevezés	Közvilágítás fejlesztés		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2014-2030
Rövid leírás	A város közvilágítása korszerű, ám a következő évben a lámpatestek cseréje esetén törekedni kell a leghatékonyabb technológiák alkalmazására, amelynek révén az eszközök várható hatékonyság javulása miatt az évtized végéig min. 5%-os megtakarítás várható.		
Bevont érintetti csoportok:	az önkormányzat és az önkormányzat gazdasági társaságainak munkatársai		
Összköltség (HUF):	70 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	működtetett és évente auditált EglR rendszer	érték:	m.e.:
		igen	igen/nem

M.7 ISO 50001 energiagazdálkodási irányítási rendszer bevezetése és működtetése

Megnevezés	ISO 50001 energiagazdálkodási irányítási rendszer bevezetése és működtetése		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2018-2030
Rövid leírás	2019-ben az önkormányzat 6 épületére kiterjedően vezetett be ISO 50001 szerinti energiagazdálkodási irányítási rendszert (EglR), amelyet a jövőben további vagyonelemeire is kiterjeszt (további épületek, gépjármű flotta, közvilágítás). A rendszer működésétől folyamatos energiahatékonyság javulás várható, valamint ez biztosítja az önkormányzat energiateljesítményének folyamatos nyomon követését. Az intézkedéstől az önkormányzati létesítmények és flotta esetében 5%-os fogyasztáscsökkenés várható.		
Bevont érintetti csoportok:	az önkormányzat és az önkormányzat gazdasági társaságainak munkatársai		
Összköltség (HUF):	15 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	működtetett és évente auditált EglR rendszer	érték:	m.e.:
		igen	igen/nem

M.8 Zöld közbeszerzés - az önkormányzat közbeszerzési folyamatainak zöldítése

Megnevezés	Zöld közbeszerzés - az önkormányzat közbeszerzési folyamatainak zöldítése		
Felelős		Időkeret(-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	Az intézkedés a beszerzési és közbeszerzési szabályzat klímavédelmi, ezen belül különösen (kapcsolódva az ISO 50001 rendszer működtetéséhez - ld. fent) energetikai szempontból való felülvizsgálatát és megújítását, az elvárásrendszer lefektetését, az érintett munkatársak képzésével, a megfelelő érintetti kommunikációs elemek és módok kidolgozására, valamint mindezek alkalmazására terjed ki.		
Bevont érintetti csoportok:	üzleti és magánszektor		
Összköltség (HUF):	1 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	felülvizsgált beszerzési keretrendszer zöld beszerzés elvek dokumentációval alátámasztott alkalmazása	érték:	m.e.:
		igen	igen/nem
		igen	igen/nem

M.9 EnergiaKözösségek - energiamegtakarítási verseny háztartásoknak

Megnevezés	EnergiaKözösségek - energiamegtakarítási verseny háztartásoknak		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	Az évente meghirdetett program alapvetően a háztartásoknak segít különböző eszközökkel abban, hogy átgondolják mindennapi energiafogyasztásukat, szokásaikat, és fokozatosan életmódot váltanak: fenntarthatóbb, zöldebb „pályára” állítsák háztartásukat. Az „EnergiaKözösségek” 5-10 háztartásból álló csoportok, amelyek 4-5 hónapon keresztül együtt, csapatban versenyeznek más csapatokkal azon, hogy ki tud több energiát megtakarítani. Bővebb információ: http://www.energiakozossegek.hu		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság		
Összköltség (HUF):	70 millió		
Finanszírozási forrás:	pályázat, PPP		
Eredmény/mutató:	megvalósított verseny (/év)	érték:	m.e.:
		1	db
	bevont háztartások száma	1000	db

M.10 Munkahelyi EnergiaKözösségek - energiamegtakarítási verseny köz- és irodaépületeknek

Megnevezés	Munkahelyi EnergiaKözösségek - energiamegtakarítási verseny köz- és irodaépületeknek		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2022
Rövid leírás	Az évente meghirdetett program a városban működő köz- és irodaépületek dolgozóinak, az érintett fenntartóknak és vállalkozásoknak segít különböző eszközökkel abban, hogy átgondolják mindennapi energiafogyasztásukat, szokásaikat, és fokozatosan változtassanak azokon: fenntarthatóbb, zöldebb „pályára” állítsák munkahelyeiket. A Munkahelyi EnergiaKözösségek 5-10 főből álló csoportok, amelyek csapatban versenyeznek más csapatokkal azon, hogy ki tud több energiát megtakarítani.		
Bevont érintetti csoportok:	üzleti és magánszektor, oktatási szektor		
Összköltség (HUF):	20 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, nemzeti, regionális/EU-s alapok és programok		
Eredmény/mutató:	megvalósított verseny (/év)	érték:	m.e.:
		1	db
	bevont épületek száma	100	db
		1	db

M.11 SUMP kidolgozása

Megnevezés	SUMP kidolgozása		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2023
Rövid leírás	Az Európai Unió által is szorgalmazott, egyes EU-s támogatási lehetőségek megpályázásakor elvárt Fenntartható városi mobilitási terv (Sustainable Urban Mobility Plan, SUMP) készítése. A SUMP a meglévő város- és közlekedésfejlesztési tervek szintetizálását, a megvalósítható, finanszírozható és a környezetbarát mobilitási megoldásokat tartalmazó fejlesztések elősegítését és előkészítését célozza.		

Bevont érintetti csoportok:	üzleti és magánszektor, lakosság		
Összköltség (HUF):	8 millió		
Finanszírozási forrás:	pályázat, saját forrás		
Eredmény/mutató:	kidolgozott terv	érték:	m.e.:
		1	db

M.12 Kerékpáros koncepció és kerékpárhálózati terv kidolgozása

Megnevezés	Kerékpáros koncepció és kerékpárhálózati terv kidolgozása		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2022
Rövid leírás	A város korábbi koncepcióinak felülvizsgálata és újratervezése a kerékpáros közlekedési helyzetének, az akadályok és lehetőségek részletes feltárása alapján. A koncepció célja a kerékpáros közlekedés részarányának növekedését hatékonyan segítő fejlesztések meghatározása - beleértve a hálózati elemek újragondolását, az infrastrukturális elemek és szabályozási elemek, valamint a kapcsolódó kommunikációs stratégia meghatározását. Az intézkedés célja a város kerékpárosbaráttá válásának előkészítése, a kerékpárosbarát terület nagyságának növelése.		
Bevont érintetti csoportok:	üzleti és magánszektor, lakosság		
Összköltség (HUF):	10 millió		
Finanszírozási forrás:	pályázat		
Eredmény/mutató:	koncepció	érték:	m.e.:
		1	db

M.13 Közbringa rendszer kialakítása és bevezetése

Megnevezés	Közbringa rendszer kialakítása és bevezetése		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2024
Rövid leírás	A közbringa bevezetésével kapcsolatos eddigi elemzés szerint a rendszer társadalmi és gazdasági szempontból is igazolható, megvalósításra javasolt. A modellezés számítása szerint - nem számolva a pályázati forrásból finanszírozandó fejlesztési és telepítési költségeket - a használati és egyéb (pl. reklámfelület értékesítésből származó) bevételek ugyan várhatóan nem fedeznék az üzemeltetés költségét, ám a rendszer működtetésével generált környezeti és társadalmi hasznok értéke bőven pozitívba fordítja az egyenleget. Az elemzés eredménye szerint a rendszer működtetése a megtakarított utazási idő, üzemanyag- és üzemeltetési költségek, valamint a járulékos egészségügyi és környezeti hasznok társadalmi szinten évente több mint 30 millió forintnyi pénzügyi megtakarítás jelentene. A közbicikli rendszer további hasznossága szemléletformáló funkciójában rejlik, aminek révén többszörösére növelhetné a hivatásforgalmi célból kerékpározók számát.		
Bevont érintetti csoportok:	üzleti és magánszektor, lakosság		
Összköltség (HUF):	kialakítás: 200 millió		
Finanszírozási forrás:	PPP, pályázat		
Eredmény/mutató:		érték:	m.e.:
	megvalósíthatósági tanulmány	1	db
	működő közbringa rendszer	igen	igen/nem

M.14 Közbringa rendszer működtetése

Megnevezés	Közbringa rendszer működtetése		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2025-2030
Rövid leírás	A városi közbicikli rendszer működtetése. A költségek egy részét a használati díjak és kapcsolódó marketing tevékenységek fedezik.		
Bevont érintetti csoportok:	üzleti és magánszektor, lakosság		
Összköltség (HUF):	450 millió		
Finanszírozási forrás:	PPP, pályázat		
Eredmény/mutató:	működő közbringa rendszer	érték:	m.e.:
		igen	igen/nem

M.15. A kerékpáros infrastruktúra fejlesztése

Megnevezés	A kerékpáros infrastruktúra fejlesztése		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	A kerékpáros közlekedés részarányának növelése fontos cél Budaörs számára, aminek érdekében pótolni kell a kerékpáros infrastruktúra hiányzó elemeit (kerékpárutak és -sávok, kerékpártámaszok/-tárolók).		
Bevont érintetti csoportok:	üzleti és magánszektor, társadalmi szervezetek		
Összköltség (HUF):	400 millió		
Finanszírozási forrás:	pályázat, PPP		
Eredmény/mutató:		érték:	m.e.:
	koncepció	1	db
	létesített új kerékpárút és -sáv	20	km
	létesített kerékpártároló/-támasz	30	db
	fontosabb kerékpártárolók kamerás védelme	igen	igen/nem
	bevezetett helyi teherbicikli rendszer	igen	igen/nem

M.16 Kerékpáros közlekedés népszerűsítése

Megnevezés	Kerékpáros közlekedés népszerűsítése		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	A kerékpáros közlekedést népszerűsítő kampányok megvalósítása, támogatása (pl. az Európai Mobilitási Hét keretein belül Kerékpáros Nap szervezése különböző programokkal, az országos Bringázz a Munkába! kampány helyi szintű népszerűsítése), a városi kerékpáros szolgáltatói infrastruktúra népszerűsítése, szereplőivel való együttműködés.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, társadalmi szervezetek		

Összköltség (HUF):	11 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, pályázat, PPP		
Eredmény/mutató:	kampány, szemléletformáló rendezvény (/év)	érték:	m.e.:
		2	db

M.17 Forgalomcsillapítás közlekedés-szervezési eszközökkel

Megnevezés	Forgalomcsillapítás közlekedés-szervezési eszközökkel		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	A várost érintő nagymértékű átmenő forgalom csökkentése, valamint a járulékos előnyök (légszennyezés-, kibocsátás-, zaj- és balesetveszély csökkentés, a gyalogos és kerékpáros közlekedés körülményeinek javulása stb.) részben szabályozási (pl. sebességkorlátozás, korlátozott behajtású/sebességű lakó- és pihenő övezetet kijelölése, parkolás szabályozása), részben tervezési és infrastrukturális intézkedésekkel (pl. utak szűkítése, gyalogos övezetek kijelölése) mozdíthatóak elő. Az intézkedéscsomag első lépése a közösség részvételre építő koncepcióalkotás.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, társadalmi szervezetek, üzleti és magánszektor, közlekedési hatóság		
Összköltség (HUF):	200 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, pályázat		
Eredmény/mutató:		érték:	m.e.:

4. ADAPTÁCIÓS INTÉZKEDÉSJAVASLATOK

A.1 Rendkívüli időjárás esetén alkalmazandó tervek kidolgozása és életbe léptetése

Megnevezés	Rendkívüli időjárás esetén alkalmazandó tervek kidolgozása és életbe léptetése		
Felelős	jegyző, klímareferens	Időkeret (-tól -ig):	2021-2021
Kapcsolódó cél	A2		
Rövid leírás	A jövőben várhatóan gyakoribbá és intenzívebbé váló rendkívüli időjárási helyzetekre (pl. hőhullámokra) való felkészülés jegyében terv kidolgozása, amely pontosan meghatározza és szabályozza az alkalmazandó intézkedések eljárásrendjét (pl. tájékoztatandók és rendkívüli ellátásban részesítendők köre, tájékoztatási csatornák, üzenetek információ tartalma, ellátásban résztvevők meghatározása, utasítási jogkörök, közintézmények feladatai), külön tekintettel a már meglévő katasztrófavédelmi forgatókönyvek új, a jövőben nagyobb valószínűséggel előforduló elemekkel (energiaellátás vagy hulladékszállítás leállása, közlekedési, ivóvíz-ellátási nehézségek) való kiegészítésére.		
Bevont érintetti csoportok:	katasztrófa- és polgári védelem, egyházak, társadalmi szervezetek, polgárőrség, mentőszolgálat, rendőrség		
Összköltség (HUF):	1 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	terv	érték:	m.e.:
		1	db

A.2 Klímavészhelyzeti és extrém időjárási helyzetekre való felkészülés

Megnevezés	Klímavészhelyzeti és extrém időjárási helyzetekre való felkészülés		
Felelős	polgármester, jegyző	Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Kapcsolódó cél	A2		
Rövid leírás	Az önkormányzat és az érintett további szervezetek felelős vezetőinek, munkatársainak tájékoztatása és felkészítése képzési formában a vészhelyzetek és extrém időjárási események előfordulásakor hozandó intézkedésekről az ezeket szabályzó aktuális tervek alapján. A képzések legalább évente sort kell keríteni.		
Bevont érintetti csoportok:	katasztrófa- és polgári védelem, egyházak, társadalmi szervezetek, polgárőrség, mentőszolgálat, rendőrség		
Összköltség (HUF):	5 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	képzés	érték:	m.e.:
		10	db

A.3 Klímaterkép

Megnevezés	Klímaterkép		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Kapcsolódó cél	A2	Forrás(igazgatási szint)	klímareferens
Rövid leírás	Interneten publikált és a városi újság mellékleteként és más csatornákon a háztartásoknak eljuttatott információs térkép összeállítása a klimatizált köz- és hőszigetelő esetén megnyitott egyéb épületekről, ivóutakról, párapukkról, vizes játszóterekről, adapterrel ellátott tűzcsapokról stb. A térképet a rendkívüli időjárási helyzetek esetén alkalmazandó tervek rendelkezéseinek megfelelően, legalább évente szükséges felülvizsgálni és a lakosság számára eljuttatni.		
Bevont érintetti csoportok:	társadalmi szervezetek, üzleti és magánszektor		
Összköltség (HUF):	12 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, pályázat, PPP		
Eredmény/mutató:	térkép és verziói	érték:	m.e.:
	elért háztartások száma	10	db

A.4 Hőszigetelés azonosítása és elérhetővé tétele

Megnevezés	Hőszigetelés azonosítása és elérhetővé tétele		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2023
Kapcsolódó cél	A2		
Rövid leírás	A várható hőszigetelés-gyakorítás növekedése miatt a szabadban való tartózkodás, kerékpáros és gyalogos közlekedés egyre nagyobb egészségi kockázatokat jelent majd. A város hőszigetelésének azonosítása éppen ezért nagyon fontos annak érdekében, hogy ezeken árnyékoló pihenőhelyek, zöldhomlokzatok, párapukok, ivó- és locsolóutak (utóbbiak esetében pl. a tűzcsapokra szerelhető adapter alkalmazásával), köztetek árnyékolási lehetőségei legyenek kialakíthatóak. Emellett hóhullámos napok esetében az önkormányzat biztosítson ingyenes vízszétást a hőszigetelésben. A klímavédelmi területek kijelölésében figyelembe kell venni a hőszigetelés elhelyezkedését is, ennek megfelelően kell kialakítani a műszaki elemek számát és elhelyezkedését. A játszóterek, köztéri pihenőhelyek, járdák és futó utak mentén biztosítani kell a kellő árnyékolást is.		
Bevont érintetti csoportok:	üzleti és magánszektor, lakosság		
Összköltség (HUF):	20 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, pályázat, PPP, egyéb		
Eredmény/mutató:	konceptió	érték:	m.e.:
	kiépített elemek száma	1	db
		50	db

A.5 A csapadékvíz visszatartás/tárolás telken belüli megoldásainak elterjesztése

Megnevezés	A csapadékvíz visszatartás/tárolás telken belüli megoldásainak elterjesztése		
Felelős	klímareferens	Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Kapcsolódó cél	A1	Forrás(igazgatási szint)	önkormányzat

Rövid leírás	<p>Az intézkedés célja a csapadékeloszlás várható kihívásainak kezelésének (a csapadékvíz elvezető rendszerek működőképességének fenntartása, öntözési kapacitások fejlesztése) érdekében a csapadékvíz visszatartás és különböző, háztartási és intézményi szinten kivitelezhető módjainak elterjesztése, amit az önkormányzat kétféleképpen tud megtenni: *az intézkedés részeként a kialakított rendszerek megvalósítását támogató támogatási mechanizmus (kisadományi program magánszemélyek és intézmények számára); *kapcsolódó információs tevékenység és kommunikációs kampány révén. - a kettő ötvözeteként cél referencia és/vagy bemutató pontok létesítése közösségi kertekben, oktatási és önkormányzati intézményeknél.</p> <p>A lakossági támogatási rendszernek a lakosság saját víztározóinak elterjesztését (ciszterna, záportározó) szükséges céloznia, illetve az összegyűjtött csapadék szűrkevízként, öntözővízként medencehasználat való hasznosítását kell ösztönöznie.</p>		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, üzleti és magánszektor, társadalmi szervezetek, oktatási intézmények		
Összköltség (HUF):	5 millió		
Finanszírozási forrás:	saját erő, pályázat, PPP		
Eredmény/mutató:	létesített csapadékvíz visszatartó rendszer	érték:	m.e.:
		100	db
	referencia és/vagy bemutató pont	5	db
	kapcsolódó információs oldal és kampány	1	db

A.6 Törökbálinti tározó megépítésének előkészítése

Megnevezés	Törökbálinti tározó megépítésének előkészítése		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Kapcsolódó cél	A1		
Rövid leírás	A régóta tervezett Pistályi-tározó megépítésének előkészítése, a tervezési dokumentumok elkészítése.		
Bevont érintetti csoportok:	más önkormányzatok, üzleti és magánszektor		
Összköltség (HUF):	50 millió		
Finanszírozási forrás:	pályázat, saját forrás		
Eredmény/mutató:	terv	érték:	m.e.:
		1	db

A.7 Fakataszter létrehozása

Megnevezés	Fakataszter létrehozása		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Kapcsolódó cél	A3		
Rövid leírás	<p>A város közterületi faállományának felmérését és nyilvántartását szolgáló nyilvános adatbázis létrehozása.</p> <p>A városi zöld infrastruktúra elemei közül a fák nyújtják a legsokoldalúbb környezeti szolgáltatást. A jó strukturális összetételű, egészséges városi faállománynak az adaptációs potenciál növelésében kiemelkedő szerep jut. Az operatív menedzsment feladatok megtervezéséhez és hatékonyságának növeléséhez, a döntéselőkészítési adatigényekhez, a koncepciózus zöldfelület</p>		

	tervezéshez, valamint a tudományos kutatások előreviteléhez egyaránt elengedhetetlenül szükséges egy részletes, geoinformatikai alapokon nyugvó, nemzetközi standardoknak is megfelelő, naprakész fa adatbázis létrehozása. Fontos, hogy az adatbázis egyszerre szolgálja ki az összes fent jelzett igényt, folyamatosan frissüljön a zöldfelület menedzsment tevékenységei nyomán és a szakemberek (tervezők, döntéshozók, kutatók) számára hozzáférhető legyen.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, üzleti és magánszektor		
Összköltség (HUF):	30 millió		
Finanszírozási forrás:	pályázat, saját forrás		
Eredmény/mutató:	elkészült kataszter	érték:	m.e.:
		1	db

A.8 Az invazív, tájidegen növények terjedésének visszaszorítása

Megnevezés	Az invazív, tájidegen növények terjedésének visszaszorítása		
Adaptációs terület(ek):	környezet és biodiverzitás, egészség		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Kapcsolódó cél	A4		
Rövid leírás	Az őshonos növényzetet kiszorító, allergizáló invazív, tájidegen növényfajok felmérése, monitorozása, a lakosságot és más érintetti csoportokat is bevonó visszaszorítási alternatívák és kezelési terv kidolgozása, majd végrehajtása. Emellett olyan mikroklimatikus viszonyokhoz alkalmazkodó, szárazságtűrő fák ültetése, hosszútávon kevésbé vízigényes vegetációk elterjesztése a közterületeken és közparkokban, amellyel elősegíthető a növényzet adaptációja.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, üzleti és magánszektor, társadalmi szervezetek, oktatási intézmények		
Összköltség (HUF):	10 millió		
Finanszírozási forrás:	EU-s alapok/programok, egyéb, PPP, saját forrás		
Eredmény/mutató:		érték:	m.e.:
	felmérés	1	db
	kezelési terv	1	db
	megtisztított terület (/év)	100	%
	monitoring rendszer	1	db
	kapcsolódó kommunikációs felület és kampány	1	db

A.9 Ingatlan- és vagyonbiztosítással kapcsolatos információ, szemléletformálás

Megnevezés	Ingatlan- és vagyonbiztosítással kapcsolatos információ, szemléletformálás		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Kapcsolódó cél	A3		
Rövid leírás	A várható időjárási vészhelyzetek, rendkívüli időjárási vészhelyzetek (pl. heves szelek, jégeső) a helyi ingatlanokat és egyéb vagyontárgyakat (pl. személygépkocsik) veszélyeztetik, a károk felmerülése ugyanakkor nehéz helyzetbe hozhatja az érintetteket. Az intézkedés részeként kapcsolat kerül kialakításra a biztosítótársaságokkal és közös információs kampány megvalósítására kerül sor annak érdekében, hogy a város lakossága		

	biztosításokkal kapcsolatos tudatossága fejlődjön és hogy a megfelelőbb biztosítási konstrukciók révén fejlődni tudjon a város alkalmazkodó képessége.		
Bevont érintetti csoportok:	üzleti és magánszektor, lakosság		
Összköltség (HUF):	10 millió		
Finanszírozási forrás:	PPP, saját forrás		
Eredmény/mutató:	kampány (/év)	érték:	m.e.:
		1	db

A.10 Biológiai csípőszúnyog-gyérítés arányának növelése

Megnevezés	Biológiai csípőszúnyog-gyérítés arányának növelése		
Adaptációs terület(ek):	egészség		
Felelős	környezetvédelmi ügyintéző	Időkeret (-tól -ig):	2021-2021
Kapcsolódó cél	A1		
Rövid leírás	A biológiai módszerekkel történő csípőszúnyoggyérítés szerepének fokozása érdekében külső szakértő bevonásával feltérképezésre kerülnek a Budaörsön található szúnyog tenyészőhelyek, az irtási lehetőségekről pedig tanulmány készül. Az önkormányzat ennek ismeretében dolgozza ki a hatékonyabb, de ökológiai szempontból kíméletesebb cselekvési tervet, amely évenként kerül felülvizsgálatra.		
Bevont érintetti csoportok:	üzleti és magánszektor		
Összköltség (HUF):	2 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	tanulmány	érték:	m.e.:
		1	db

A.11 Városi közterek és parkok klímaadaptációjának stratégiai előkészítése

Megnevezés	Városi közterek és parkok klímaadaptációjának stratégiai előkészítése		
Adaptációs terület(ek):	egészség		
Felelős	környezetvédelmi ügyintéző	Időkeret(-tól -ig):	2021-2022
Kapcsolódó cél	A2, A4		
Rövid leírás	A fák és a városi zöldfelületek olyan komplex ökológiai szolgáltatásokat nyújtanak, melyek sokat segítenek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban, mind a hőhullámok, mind az intenzív csapadékok kezelése terén, ezért mindenképp szükséges a klímaadaptációjuk elősegítése. Egy egységes zöldfelület-fejlesztési koncepció, stratégia és részletes ütemtervek kidolgozása mindenképp szükséges, amely lehetőség szerint a fakataszter létrehozásával párhuzamosan, annak eredményeire építve dolgoz ki koncepciót a város zöld-vagyonának fejlesztésére vonatkozóan. A stratégia mindenképp tartalmazza a meglévő, és újonnan kialakításra kerülő zöldfelületek klímaadaptív módon történő kialakítására/átalakítására vonatkozó terveket.		
Bevont érintetti	önkormányzat		

csoporthoz:			
Összköltség (HUF):	-		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	tanulmány	érték:	m.e.:
		1	db

A.12 Városi közterületek és parkok klímaadaptációja

Megnevezés	Városi közterületek és parkok klímaadaptációja		
Adaptációs terület(ek):	egészség		
Felelős	környezetvédelmi ügyintéző	Időkeret (-tól -ig):	2021-
Kapcsolódó cél	A2, A4		
Rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> - Közterek, főleg játszóterek megfelelő árnyékolásának kialakítása - A közterületek mikroklimatikus viszonyainak fejlesztéséhez Több vízfelület létrehozása (pl. szökőkutak) - Extenzív kezelésű biodiverz zöldfelületek kiterjedésének növelése, (vagyis a város külterületein található, kevésbé karbantartott területek) - Túlságosan sok burkolt felülettel rendelkező belvárosban zöldfelületek növelése - A közparkokban, játszótereken vízáteresztő burkolatok használata - Extenzív kezelésű biodiverz zöldfelületek kiterjedésének növelése - A meglévő, zöldterületet erősen korlátozó közművezetékek áttelepítése, a fatelepítések elősegítéséhez <p>Az alábbi területekre érdemes fókuszálni a fejlesztések során (lakossági igények alapján):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kő-hegy környéke - Lakótelep - Templom tér és környéke - A Köz tér - Az Ótemető 		
Bevont érintett csoportok:	önkormányzat		
Összköltség (HUF):	Részletes felújítási tervek alapján kalkulálendő		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, EU fejlesztési alap		

A.13 Adaptációs megoldások előtérbe helyezése a tervezett beruházások végleges terveinek megalkotása során

Megnevezés	Adaptációs megoldások előtérbe helyezése a tervezett beruházások végleges terveinek megalkotása során		
Adaptációs terület(ek):	egészség		
Felelős	környezetvédelmi ügyintéző	Időkeret (-tól -ig):	2021-
Kapcsolódó cél	A1, A3		
Rövid leírás	<p>Az intézkedés részletei:</p> <p>A következő időszak létesítmény-fejlesztési terveinek elkészítésekor javasolt megvizsgálni, és lehetőség szerint élni az alábbi klímaadaptációt elősegítő eszközökkel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vízáteresztő burkolatok alkalmazása a lehető legnagyobb burkolandó 		

	felületen <ul style="list-style-type: none"> - zöld homlokzat és/vagy zöld tető telepíthetősége - árnyékolók (legalább a déli oldalon, különös tekintettel az üvegezett felületekre) - telekre hulló csapadék szikkasztása és/vagy gyűjtése és újrahasznosítása - homlokzat- és burkolatszínek és felületek klímaadaptív megválasztása (pl. világos színek) 		
Bevont érintetti csoportok:	önkormányzat		
Összköltség (HUF):	-		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	tanulmány	érték:	m.e.:
		1	db

A.14 Telefonos önkormányzati applikáció a lakosság tájékoztatására

Megnevezés	Telefonos önkormányzati applikáció a lakosság tájékoztatására		
Adaptációs terület(ek):	egészség		
Felelős	környezetvédelmi ügyintéző	Időkeret (-tól -ig):	2021-2022
Kapcsolódó cél	A2		
Rövid leírás	Önkormányzat által olyan telefonos applikáció fejlesztése, mely a helyi lakosok számára értesítést küld vihar érkezése esetén, szélsőséges hőmérsékleti jelenségek esetén (fagyveszély, hóhullám), UV veszély esetén. Az extremitásokról való értesítés mellett minden vészhelyzet típushoz kapcsolódhat egy-egy védekezéshez szükséges tanács, lehetősége. Pl. hóhullám esetén, milyen klímamenedékekbe vonulhatnak a lakosok (hűtött helyek térképen)		
Bevont érintetti csoportok:	önkormányzat, külső informatikai fejlesztő		
Összköltség (HUF):	applikáció fejlesztéstől függő költség+karbantartás költsége		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	telefonos applikáció	érték:	m.e.:
		1	db

A.15 Alkalmazkodás a helyi jogszabályok segítségével

Megnevezés	Alkalmazkodás a helyi jogszabályok segítségével		
Adaptációs terület(ek):	egészség		
Felelős	környezetvédelmi ügyintéző	Időkeret (-tól -ig):	2021-2022
Kapcsolódó cél	A2, A3, A4		
Rövid leírás	A helyi szabályozások számos lehetőséget adnak a beavatkozásra az alkalmazkodó képes, rugalmasan ellenálló település kialakítása érdekében.		
Bevont érintetti csoportok:	önkormányzat		

Összköltség (HUF):	-		
Finanszírozási forrás:	-		
Eredmény/mutató:	klímaadaptációs szempontok a helyi szabályozásban	érték:	m.e.:
		1	db

A.16 Csapadékvíz-gazdálkodás elősegítése az önkormányzat által

Megnevezés	Csapadékvíz-gazdálkodás elősegítése az önkormányzat által		
Felelős	környezetvédelmi ügyintéző	Időkeret (-tól -ig):	2021-
Kapcsolódó cél	A1		
Rövid leírás	<ul style="list-style-type: none"> - Problematikus területeken a csapadékvíz elvezetésének megoldására tanulmányterv, majd részletes műszaki tervek készítése és a szükséges infrastruktúrák kiépítése. - Magasházak parkolóinak felújítása: a parkolóhelyek vízáteresztő burkolattal való ellátása, az út/parkoló felületek szintbe hozása a meglévő zöldfelületekkel, megfelelő szűrők alkalmazása mellett a burkolt felületekről elfolyó víz zöldfelületre engedése (szükség esetén drénezés vagy csak részben rávezetés mellett). - Önkormányzati épületek csapadékvizének gyűjtése, hasznosítása vagy szikkasztása lehetőleg az adott ingatlanon. Elsősorban felújítások során a tervezési folyamatban szükséges elvárásként megfogalmazni ezt a kitélt. - Vízelveztető árokrendszer megújítása - Szikkasztó infrastruktúra rendszeres karbantartása - Burkolt felületek csökkentése 		
Bevont érintetti csoportok:	önkormányzat		
Összköltség (HUF):	-		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	megvalósult csapadékvíz-gazdálkodási projektek	érték:	m.e.:
		1	db

A.17 Közösségi kertek létrehozása

Megnevezés	Közösségi kertek létrehozása		
Adaptációs terület(ek):	egészség		
Felelős	környezetvédelmi ügyintéző	Időkeret (-tól -ig):	2021-2025
Kapcsolódó cél	A1, A4		
Rövid leírás	<p>A városban egyelőre nem létesült önkormányzati beruházásból közösségi kert, azonban főleg a budaörsi lakótelep környékén, az ott lakóknak egy-egy ilyen zöldfelület lehetőséget biztosítana saját növényeik termesztésére, amely a rekreációs élmény mellett, lehetőséget ad némi önállóan megtermelt élelmiszer előállítására is.</p> <p>A helyi, magánkézben levő közösségi kert mintájára a településen kialakítható volna több közösségi kert, melynek helyei előzetesen lakossági egyeztetéssel kerülhetnek kijelölésre. A településen már elindult egy mozgalom a közösségi kertek telepítéséért, amellyel társulva az önkormányzat helyi aktivistákkal közösen alakíthatja ki a kerteket.</p>		

Bevont érintetti csoportok:	önkormányzat		
Összköltség (HUF):	-		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	közösségi kertek	érték:	m.e.:
		1	db

5. HORIZONTÁLIS CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ KAPCSOLÓDÓ INTÉZKEDÉSJEVASLATOK

H.1 A klímavédelmi szempontok érvényesítése a város településfejlesztési terveiben és stratégiáiban (dokumentum felülvizsgálat)

Megnevezés	A klímavédelmi szempontok érvényesítése a város településfejlesztési terveiben és stratégiáiban (dokumentum felülvizsgálat)		
Felelős	jegyző	Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	A város létező és a jövőben átdolgozásra kerülő programdokumentumaiban érvényesíteni kell a klímavédelem alapelveit, az akcióterv és az elfogadásra kerülő klímastratégia célkitűzéseit.		
Bevont érintetti csoportok:	társadalmi szervezetek, üzleti és magánszektor		
Összköltség (HUF):	10 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	átdolgozott terv- és programdokumentumok	érték:	m.e.:
		igen	igen/nem

H.2 Csekknullázó Pont - Energetikai és klímavédelmi tanácsadó iroda

Megnevezés	Energetikai és klímavédelmi tanácsadó iroda		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	Az iroda célja, hogy a lakosság számára elérhető tanácsadási lehetőséget biztosítson az energia- és klímatudatos életmódot, a háztartási szintű beavatkozási/fejlesztési lehetőségeket, az ezt támogató pályázati és egyéb lehetőségeket illetően. A tanácsadás interaktív, elektronikus csatornákon és személyesen történik (előre meghatározott nyitvatartási időben). Több budapesti kerület (pl. Hegyvidék, Zugló) évek óta működtet hasonló irodákat, amelyek tapasztalatai bizonyítják: a személyes tanácsadás lehetősége előmozdítja a felújítási (és befektetési) hajlandóságot és nagyban hozzájárul a települések zöldítéséhez. Az iroda elláthatja emellett az akcióterv más kapcsolattartási feladatait is (pl. a díjak, támogatási programok esetén), de tevékenysége összhangba hozható a mindenkori célirányos fejlesztési projektek és programok keretrendszerével is, elláthatja azok kommunikációs, projektfejlesztési és -menedzsment tevékenységeit is, de végső soron akár egy általánosabb jellegű „zöld irodává” is bővíthető.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság		
Összköltség (HUF):	40 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, pályázatok		
Sérülékeny	alacsony jövedelmű háztartások		

célcsoport(ok):			
Eredmény/mutató:	működő tanácsadó iroda (/év)	érték:	m.e.:
	tanácsadással elért háztartások száma (/év)	igen	igen/nem
		120	db

H.3 Budaörsi klímaműhely

Megnevezés	Budaörsi klímaműhely		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	Az önkormányzat klímavédelemmel kapcsolatos munkájának támogatására a városban működő társadalmi szervezetek, valamint az itt élő releváns szakértők bevonásával működik a klímaműhely. A társadalmi testület feladata a helyi klímapolitikai dokumentumok előkészítésében és véleményezésében való részvétel, a kapcsolódó aktualitások nyomon követése. A műhely elektronikus levelezőlistát tart fenn és évente többször tanácskozik.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, társadalmi szervezetek		
Összköltség (HUF):	1,2 millió HUF		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	ülések száma (/év)	érték:	m.e.:
		2	alkalom
	tagok száma (/év)	15	fő

H.4 Üzleti klímafórum

Megnevezés	Üzleti klímafórum		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	A város ipari és szolgáltató tevékenységeinek ÜHG kibocsátását az önkormányzat leginkább koordinációs és információs tevékenységgel tudja ösztönözni, elsősorban a vállalatok CSR tevékenységeire építve. A tevékenység egy „klímabarát” üzleti fórum létrehozását jelenti, amelynek keretében rendszeres információs tevékenységekre kerül sor azzal a céllal, hogy a település üzleti szektorát is meg lehessen szólítani és be lehessen vonni az éghajlatvédelmi tevékenységekbe mind a mitigáció, mind az adaptáció vonatkozásában. A tevékenység eredményeként fejleszthető a vállalkozások és az önkormányzat és/vagy polgármesteri hivatal közötti kapcsolat és kommunikáció, aminek az eredményeként hatékonyabbá tehető az üzleti szektorra vonatkozó információ összegyűjtése és előmozdítható a partnerségben megvalósuló intézkedések ügye.		
Bevont érintetti csoportok:	üzleti és magán szektor		
Összköltség (HUF):	10 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, PPP		
Eredmény/mutató:	működő klímafórum keretrendszer	érték:	m.e.:
		1	db
	bevont vállalkozások száma (/év)	30	db

H.5 Budaörsi klímabarát díj

Megnevezés	Budaörsi klímabarát díj		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	Az önkormányzat a klímavédelmi munkájában részt vevő csoportok javaslatai, majd lakossági szavazás alapján évente díjjal jutalmazza mindazon társadalmi szervezeteket, vállalkozásokat és magánszemélyeket, akik adott évben a legtöbbet tették a város mitigációs, adaptációs és energiaszegénységgel kapcsolatos céljainak megvalósításáért.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, társadalmi szervezetek, üzleti és magán szektor		
Összköltség (HUF):	10 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, PPP		
Eredmény/mutató:	kiosztott díjak és kapcsolódó kampány (/év)	érték:	m.e.:
		3	db
		20	db

H.6 Zöld felületek klímatudatos fejlesztése és fenntartása

Megnevezés	Zöld felületek klímatudatos fejlesztése és fenntartása		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	A város közterületei és egyéb zöld felületei jelentős CO ₂ nyelő kapacitást nyújtó jelentenek (még ha ezt a SECAP módszertan nem is veszi figyelembe) és hozzá járulnak az éghajlatváltozás hatásaival szembeni alkalmazkodóképességhez/rugalmassághoz. A klímaadaptációs képesség növelése ebben az esetben egyrészt a meglévő zöldfelületek bővítésével lehetséges (fák, bokrok telepítése), másrészt viszont a területek növényzettel való beültetésében alapvető szempontnak kell lennie a várható klimatikus változások és hatások, valamint a víztakarékosság miatt az aszályos időszakokat, a nagyvárosi környezetet lehetőleg öntözés nélkül is jól viselő, őshonos, beporzó barát növényfajok alkalmazása.		
Bevont érintetti csoportok	lakosság, társadalmi szervezetek, intézmények és vállalkozások		
Összköltség (HUF)	50 millió		
Finanszírozási forrás:	saját erő, pályázati forrás (régiós és hazai alapok), egyéb		
Eredmény/mutató:	CO ₂ nyelő kapacitás növekedés	érték:	m.e.:
		10	%
		zöld felületek növekedése	5

H.7 Szakmaspecifikus érzékenyítő képzések önkormányzati, polgármesteri hivatali munkatársak számára

Megnevezés	Szakmaspecifikus érzékenyítő képzések önkormányzati, polgármesteri hivatali munkatársak számára		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	Az önkormányzati képviselők, a polgármesteri hivatal munkatársai és a mellettük működő funkcionális/szakértői csoportok számára a klímavédelmi témák és jó gyakorlatok részletesebb megismerését szolgáló workshopok, tanfolyamok, tanulmányutak stb. szervezése. A képzések célja a klímavédelemmel kapcsolatos szakmai kompetenciák fejlesztése és mindennapi munkavégzésbe ültetése. Az intézkedés kapcsolódik minden olyan		

	más intézkedéshez, amelynek integráns részét alkotják a képzések (pl. beszerzések zöldítése, ISO 50001 szerinti energiamenedzsment rendszer).		
Bevont érintetti csoportok:	önkormányzati és polgármesteri hivatali munkatársak		
Összköltség (HUF):	10 millió		
Finanszírozási forrás:	pályázat, saját forrás		
Eredmény/mutató:	képzésben résztvevők száma (/év)	érték:	m.e.:
		150	fő

H.8 Hulladékkal való tüzelés visszaszorítása I. - kampány előkészítése

Megnevezés	Hulladékkal való tüzelés visszaszorítása I. - kampány előkészítése		
Felelős	klímareferens	Időkeret (-tól -ig):	2020-2021
Rövid leírás	A lakosság megfelelő tájékoztatása és szemléletformálása érdekében kommunikációs kampányra lesz szükség annak érdekében, hogy visszaszorítható legyen a hulladékkal és egyéb rossz minőségű tüzelőanyagokkal való tüzelés. Ennek első lépéseként egy megfelelő projekt koncepció kidolgozása történik meg az érintett szervezeti egységek (Polgármesteri Kabinet, Egészségügyi és Szociális Iroda, Magasépítési és Környezetvédelmi Osztály), valamint lehetőség szerint a releváns helyi civil szervezetek, kezdeményezések bevonásával.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, szociálisan rászoruló, civil szervezetek		
Összköltség (HUF):	0,1 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:	koncepció és kommunikációs terv	érték:	m.e.:
		1	db

H.9 Hulladékkal való tüzelés visszaszorítása II. - érintettek támogatása

Megnevezés	Hulladékkal való tüzelés visszaszorítása II. - érintettek támogatása		
Felelős	Szociális Osztály	Időkeret (-tól -ig):	2021-2022
Rövid leírás	2020/2021 telén a hulladékos telkek feltérképezésre kerülnek, amelyekről elszállításra kerül a hulladék - ehhez az önkormányzat támogatja a jellemzően idős tulajdonosokat.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, szociálisan rászoruló, civil szervezetek		
Összköltség (HUF):	0,5 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Eredmény/mutató:		érték:	m.e.:
	adatbázis az érintett ingatlanokról	1	db
	a hulladék elszállítása az érintett ingatlanokról	igen	igen/nem

H.10 BudaÖrség - Önkéntes természet és klímavédelmi csoport szervezése

Megnevezés	BudaÖrség - Önkéntes természet és klímavédelmi csoport szervezése		
Felelős	önkormányzat	Időkeret (-tól -ig):	2021-2025
Rövid leírás	Az önkormányzat kezdeményezésére megalakul a BudaÖrség mozgalom, amelynek célja, hogy egy olyan aktív közösséget hozzon létre, amely a város zöld ügyeit nyomon követi és beavatkozik, ha szükséges. Ennek felépítését az önkormányzat támogatja képzésekkel és tárgyi eszközökkel. A BudaÖrség példamutató aktivitásával magával húzza az addig passzívabb csoportokat is, így a klímavédelem ügye még inkább fókuszba kerül.		
Bevont érintetti csoportok:	társadalmi szervezetek, oktatási intézmények, lakosság		
Összköltség (HUF):	5 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Kapcsolódó specifikus cél:	Energia és klímatudatosság növelése		
Eredmény/mutató:	a mozgalomban aktív polgárok száma	érték:	m.e.:
		igen	igen/nem

H.11 Okosan a vízzel! - A vízfogyasztás mérséklése irányuló kampány

Megnevezés	Okosan a vízzel! - A vízfogyasztás mérséklése irányuló kampány		
Felelős	önkormányzat	Időkeret (-tól -ig):	2021-2025
Rövid leírás	Az önkormányzat felméri a lakossági vízfogyasztási szokásokat, majd a különböző magatartási minták elemzését követően kampányt indít arra vonatkozóan, hogyan érdemes és kell spórolni a vízzel. A kampány üzenet az anyagi spórolás mellett a mitigációs célok hangsúlyozása. A kampány szezonális jelleggel irányítaná rá a figyelmet a problémára (pl. esővíz gyűjtése, locsolási praktikák bemutatása).		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság		
Összköltség (HUF):	5 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás		
Kapcsolódó specifikus cél:	Energiatudatosság		
Eredmény/mutató:	az elfogyasztott víz mennyisége	érték:	m.e.:
		igen	igen/nem

H.12 Energiaóra - CO2 kibocsátás-csökkenés mérő

Megnevezés	Energiaóra - CO2 kibocsátás-csökkenés mérő		
Felelős	önkormányzat	Időkeret (-tól -ig):	2021-2025

Rövid leírás	Budaörs forgalmas pontján egy CO2 számlálót állít fel az önkormányzat, ami a klímavédelmi tervek megvalósulását követi nyomon, hogy város a bázisévhez képest mennyi ÜHG-t takarított meg. A látványos köztéri installációval folyamatosan, mindenki számára számszerűsíthető, hogy a klímavédelmi intézkedések nem hiábavalók. A számláló dizájnját művészeti pályázat útján választják ki a helyi lakosok.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság		
Összköltség (HUF):	2 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, pályázatok		
Sérülékeny célcsoport(ok):	-		
Kapcsolódó specifikus cél:	Energiatudatosság		
Eredmény/mutató:	CO2 csökkentés (/év)	érték:	m.e.:
	Elért lakosok száma / év	igen	igen/nem

H.13 Vegyél egészséget, tegyél a klímáért! - kampány

Megnevezés	Vegyél egészséget, tegyél a klímáért! - kampány		
Felelős	önkormányzat	Időkeret (-tól -ig):	2021-2025
Rövid leírás	Kampány a helyi, illetve szezonális termékek (elsősorban zöldségek és gyümölcsök) fogyasztásáért. Az önkormányzat kampánnyal és kiemelt piac szervezésével támogatja a szezonális és/vagy helyi termékek fogyasztását és kereskedelmét.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság		
Összköltség (HUF):	5 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, pályázatok		
Sérülékeny célcsoport(ok):	alacsony jövedelmű háztartások		
Kapcsolódó specifikus cél:	Körkörös gazdaság		
Eredmény/mutató:	regisztrált helyi termelők száma a kampánnyal elért lakosok száma	érték:	m.e.:
		igen	igen/nem

H.14 Spórolj jól! - Kampány az energiaszegénység ellen

Megnevezés	Spórolj jól! - Kampány az energiaszegénység ellen		
Felelős		Időkeret (-tól -ig):	2021-2025
Rövid leírás	A nemzetközi gyakorlatban is alkalmazott modell lényege, hogy a rászorulókkal, alacsony jövedelmű csoportokkal rendszeres kapcsolatban álló, a lakásokhoz kijáró szociális munkások, gondozók, családsegítők egyszerű, könnyen megvalósítható, élethelyzetre, lakásra, családra szabott energiamegtakarítási tanácsokkal valamint energiamegtakarítást segítő eszközökkel, "kütyücsomagal" (pl. ablakszigetelő csík, energiatakarékos égő, hőtükör-fólia stb.) látják el a klienseket. Az önkormányzat együttműködve a Vöröskeresztrel és a családsegítő hálózattal az alacsony jövedelemmel rendelkező háztartásoknak kíván segítséget nyújtani energiaszámláik csökkentésében közvetlen, személyes tanácsadással és néhány egyszerű, az energiamegtakarítást szolgáló eszközzel. A kiválasztott otthonokba házhöz		

	megy majd az energia-tanácsadás, így a tanácsadó a lakás sajátosságainak és a lakók megismerése után a helyszínen egyedi, lakásra és családra „szabott”, egyszerű spórolási ötleteket tud adni. A megfogadott jótanácsok és a spórolást segítő kisebb eszközök (pl. kompakt fénycső, hőtükör fólia) pedig évente akár több tízezer forint megtakarítást is hozhatnak. A megvalósításba szociális területen működő szervezeteket lehetne bevonni partnerként, ők végzik a helyszíni tanácsadást, miután képzés keretében elsajátítják a szükséges ismereteket. A programhoz már kész tréninganyag, munkamethodika és monitoring rendszer is hozzáférhető. A program pilot fázisa után a kampány kiterjeszhető a magasabb jövedelmi csoportokba tartozók irányába is. A hátrányos helyzetű csoportok rezsizámlája csökken, a jobb energiafelhasználással komfortérzetük és életminőségük javul. A családsegítők eszköztára, ismerete bővül. Az önkormányzat által adott lakhatási támogatás nem a pazarló életmódra megy el.		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság, szociális szféra		
Összköltség (HUF):	5 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, pályázatok		
Sérülékeny célcsoport(ok):	alacsony jövedelmű háztartások		
Kapcsolódó specifikus cél:	Energiatudatosság, energiaszegénység		
Eredmény/mutató:	tanácsadással elért háztartások száma (/év)	érték:	m.e.:
		igen	igen/nem
		50	db

H.15 KölcsönÖrs - Lakossági csereplatform

Megnevezés	KölcsönÖrs		
Felelős	önkormányzat	Időkeret (-tól -ig):	2021-2025
Rövid leírás	A körkörös gazdaság szellemében az önkormányzat létrehoz egy online platformot, ahol a város polgárai mindenféle dolgot kölcsön tudnak egymásnak adni akár pénzért, akár szívességért cserébe. Például, ha valakinek egy fűróra van szüksége, hogy egy polcot felfúrjon vagy egy komolyabb ágat le kell vágni, vagy bármilyen más használati tárgy. Az önkormányzat beszállhat a saját eszközeivel is		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság		
Összköltség (HUF):	3 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, pályázatok		
Sérülékeny célcsoport(ok):	x		
Kapcsolódó specifikus cél:	Körkörös gazdaság		
Eredmény/mutató:	kölcsönzött tárgyak száma (/év)	érték:	m.e.:
		igen	igen/nem
		50	db

H.16 Társasházi energiaaudit promotálása

Megnevezés	Társasházi energiaaudit promotálása		
Felelős	önkormányzat	Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	Képzéssorozat indítása a közös képviselőknek az energiahatékonysági beruházások fellendítése érdekében. Az európai lakosság 43%-a él többlakásos épületben. Hatalmas megtakarítási potenciál rejlik ezekben az épületekben, korszerűsítésük nélkül aligha teljesíthetők az EU energiahatékonysági, éghajlatvédelmi céljai. Az energetikai korszerűsítés ezekben a lakóközösségekben különleges kihívásokat jelent: bonyolultabb döntéshozatal, eltérő igények, speciális finanszírozás. Az önkormányzat együttműködve a társasházak közös képviselőivel képzést indít, hogy a lakókat összefogásra serkentve közösen csináltassanak energiaauditot a házra és minden lakásra.		
Bevont érintetti csoportok:	közös képviselők, lakosság		
Összköltség (HUF):	3 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, pályázatok		
Sérülékeny célcsoport(ok):	x		
Kapcsolódó specifikus cél:	Energia -és klímatudatosság		
Eredmény/mutató:	elkészült auditok száma (/év)	érték:	m.e.:
		igen	igen/nem

H.17 Ából Bébe Zölden - mobilitási kampány

Megnevezés	Ából Bébe Zölden - mobilitási kampány		
Felelős	önkormányzat	Időkeret (-tól -ig):	2021-2030
Rövid leírás	Az önkormányzat mobilitási kampányt szervez a helyi lakosság körében, amelynek célja, hogy minél többen használjanak klímasegélyes közlekedési eszközt a gyaloglástól, a kerékpáron át a car-sharingig. A kampány elemei: A szemléletformáló médiakampány <ul style="list-style-type: none"> - Az önkormányzat a társasházi részekben zárható kerékpártárolókat épít ki - Együttműködik a Budapesten működő car-sharing szolgáltatókkal, hogy terjesszék ki a szolgáltatási zónájukat Budaörsre is - Rendszeres egyeztetés a BKV-val a dinamikus, igénykövető szolgáltatás megszervezésére - Budaörsi körjárat koncepciójának kidolgozása 		
Bevont érintetti csoportok:	lakosság		
Összköltség (HUF):	10 millió		
Finanszírozási forrás:	saját forrás, pályázatok		
Sérülékeny célcsoport(ok):	x		
Kapcsolódó specifikus cél:	Közlekedési energiamegtakarítás és kibocsátáscsökkentés		
Eredmény/mutató:	a gépkocsiforgalom csökkenése	érték:	m.e.:

	a tömegközlekedést használók számának növekedése	igen	igen/nem
	a kerékpározók számának növekedése		

6. VÉGREHAJTÁSI KERETRENDSZER MEGVALÓSÍTÁSA

6.1. Intézményi együttműködési keretek

6.2. Érintettek, partnerségi terv

A Budaörs Város Önkormányzatának legfőbb érintettjei:

Irányítottan megkeresendő partnerek körének megszólítása

Szélesebb társadalom bevonása

6.3. Finanszírozás

A pénzügyi tervezés során fontos, hogy a város mérlegelje klímaalap létrehozásának lehetőségét és ezt lehetőség szerint valósítsa meg.

6.4. Monitoring és felülvizsgálat

Közbülső értékelés

Klímastratégiai módszertani útmutatás:

6.5. A jövőbeni stratégiai tervezési és felülvizsgálati tevékenység harmonizálása a klímastartéigiával

7. MELLÉKLET

7.1. Főbb érintettek